

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Гаврилова К.Ю.

кандидат юридичних наук, доцент,

заступник начальника

Головного управління ДСНС України у Херсонській області

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ

Юридична відповідальність – це вид державного (державно-правового) примусу, який пов’язаний із позбавленням порушника благ особистого, організаційного або майнового характеру [1, с. 693].

Юридична відповідальність, закріплений у законодавстві і забезпечуваний державою юридичний обов’язок правопорушника пізнати примусового позбавлення певних цінностей, що йому належать [2, с. 134].

Наказом МВС України від 05.11.2018 року № 879 затверджені Правила техногенної безпеки [3], які замінили скасовані Правила техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях [4].

Кодекс цивільного захисту України, визначив термін техногенна безпека – відсутність ризику виникнення аварій та/або катастроф на потенційно небезпечних об’єктах, а також у суб’єктів господарювання, що можуть створити реальну загрозу їх виникнення [5].

До введення в дія Кодексу цивільного захисту України, термін техногенна безпека визначався так, – стан захищеності населення, території, об’єктів від негативних наслідків надзвичайних ситуацій техногенного характеру [6].

Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, зазначає, що Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері пожежної та техногенної безпеки.

Одним із основних завдань ДСНС є здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням і виконанням вимог законодавства у сфері

цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб [7].

Посадові особи центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки, у разі порушення вимог законодавства з питань техногенної та пожежної безпеки, у тому числі невиконання їх законних вимог, зобов'язані застосовувати санкції.

ДСНС відповідно до покладених на неї завдань, складає акти перевірок, видає приписи, постанови, розпорядження про усунення порушень вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, а в разі встановлення порушень, що створюють загрозу життю та здоров'ю людей, звертається безпосередньо та через територіальні органи до адміністративного суду щодо застосування заходів реагування у вигляді повного або часткового зупинення до повного усунення порушень вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки роботи підприємств, окремих виробництв, виробничих дільниць, агрегатів, експлуатації будівель, об'єктів, споруд, цехів, дільниць, окремих приміщень, а також машин, механізмів, устаткування, транспортних засобів, зупинення проведення робіт, у тому числі будівельно-монтажних, випуску та реалізації пожежонебезпечної продукції, систем та засобів протипожежного захисту.

Наказом МВС України затверджено уніфіковану форму акту та інших форм розпорядчих документів, які складаються за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Посадові особи видають приписи, розпорядження чи постанови з питань техногенної безпеки у разі: невиконання вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань техногенної безпеки; відсутності організаційно-розпорядчих документів щодо здійснення заходів з питань техногенної безпеки, які передбачені для суб'єкта господарювання; не проведення в установленому порядку навчання персоналу суб'єкта господарювання діям у разі виникнення аварійних ситуацій та аварій; нездійснення заходів щодо захисту персоналу від шкідливого впливу надзвичайних ситуацій; не проведення ідентифікації та паспортизації потенційно небезпечного об'єкта; відсутності декларації безпеки об'єкта підвищеної небезпеки; відсутності на виробництвах, на яких застосовуються небезпечні речовини, паспортів (формулярів) на обладнання та апаратуру або систем із забезпечення їх безперебійної (безаварійної) роботи; невідповідності кількості промислових засобів індивідуального захисту органів дихання від небезпечних хімічних речовин нормам забезпечення ними працівників суб'єкта господарювання,

їх непридатності або відсутності, а також у разі порушення порядку зберігання таких засобів; порушення правил поведження з небезпечними речовинами; відсутності плану локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єкті підвищеної безпеки, а також відсутності розроблених відповідно до цього плану спеціальних заходів протиаварійного захисту; відсутності об'єктових матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій або невідповідності їх затвердженим номенклатурам та обсягам; відсутності або непридатності до використання засобів індивідуального захисту в осіб, які здійснюють обслуговування потенційно небезпечних об'єктів або об'єктів підвищеної безпеки, а також в осіб, участь яких у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації передбачена планом локалізації і ліквідації наслідків аварій; відсутності або несправності на об'єкті підвищеної безпеки автоматизованої системи раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення; відсутності на об'єкті підвищеної безпеки диспетчерської служби або її неготовності до виконання покладених на неї завдань через відсутність відповідних документів, приладів, обладнання або засобів індивідуального захисту; неготовності до використання за призначенням аварійно-рятувальної техніки, а також обладнання, призначеного для забезпечення безпеки суб'єктів господарювання; неготовності осіб, які обслуговують потенційно небезпечні об'єкти та об'єкти підвищеної безпеки, а також осіб, участь яких у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації передбачена планом локалізації та ліквідації наслідків аварій до дій із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайної ситуації; відсутності на об'єкті підвищеної безпеки угоди про страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно третім особам та їхньому майну, іншим юридичним особам унаслідок надзвичайної ситуації, що спричинена пожежею, аварією, катастрофою або небезпечною подією; порушення правил транспортування небезпечних речовин трубопровідним транспортом та порядку їх перевезення транспортними засобами; проведення робіт з будівництва будинків та споруд, розміщення інших небезпечних об'єктів, інженерних і транспортних комунікацій, які порушують встановлений законодавством з питань техногенної безпеки порядок їх проведення або проведення яких створює загрозу безпеці населення, суб'єктам господарювання, обладнанню та майну, що в них перебувають.

ДСНС застосовує адміністративно-господарські санкції за порушення вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки. А саме, стаття 188-8 Кодексу України про адміністративні правопорушення, передбачає, що за невиконання приписів та постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за

додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, або створення перешкод для їх діяльності наступає адміністративна відповідальність.

Крім того, за стаття 188-16 Кодексу України про адміністративні правопорушення, передбачено відповідальність за невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань цивільного захисту, нагляду та контролю за станом захисту територій від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, щодо розроблення та реалізації заходів у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру [9].

Підсумовуючи вищевикладене, робимо висновок, що забезпечення техногенної безпеки є особливою функцією захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, має важливий суспільний характер, але за порушення Правил техногенної безпеки є максимально низький рівень відповідальності. Крім того, зовсім відсутня кримінальна відповідальність за порушення техногенної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Скакун О.Ф. Теория государства и права: Энциклопедический курс : ученик / О.Ф. Скакун. – Х., 2005.
2. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави / П.М. Рабінович. – 6-те вид. – Х., 2002.
3. Наказ МВС України від 05.11.2018 № 879 «Про затвердження Правил техногенної безпеки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18> (дата звернення: 09.12.2019).
4. Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 15 серпня 2007 року № 557 «Про затвердження Правил техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 03 вересня 2007 року за № 1006/14273 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1006-07> (дата звернення: 09.12.2019).
5. Кодекс цивільного захисту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#n930> (дата звернення: 09.12.2019).
6. Закон України від 24 червня 2004 року № 1859-IV «Про правові засади цивільного захисту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1859-15> (дата звернення: 09.12.2019).
7. Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF> (дата звернення: 09.12.2019).

8. Наказ МВС України від 17.01.2019 № 22 «Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, та інших форм розпорядчих документів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0073-19#n12> (дата звернення: 09.12.2019).

9. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 09.12.2019).

Мінка Т.П.

доктор юридичних наук, доцент;

Бровко Д.Д.

студентка,

Університет митної справи та фінансів

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРИНЦИПІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Концепція розподілу влади, політики і управління, система самостійного регулювання як політичної влади і діяльності представницьких установ, так і влади адміністративної, яка має бути організована на професійних основах і незалежна від політичних потрясінь, лягли в основу створення в Англії, США, Німеччині і інших провідних індустріальних країнах сучасної публічної адміністрації і системи державної служби, і сьогодні багато в чому визначають тенденції розвитку держави в цій сфері [1, с. 83-84].

«Публічна адміністрація» – термін складний, об'єктивний, включає дві складові – організаційну (інституційну) як вказівку на суб'єктний склад, і процедурну, саме тому є доцільним для визначення процедурних аспектів діяльності органів (суб'єктів) публічної адміністрації використовувати уточнюючий термін «діяльність публічної адміністрації» або «публічне адміністрування». Публічне адміністрування (діяльність публічної адміністрації) – це сукупність організаційних дій, діяльності та заходів, які виконуються різними суб'єктами та інституціями на основі закону та у межах, визначених законами, для досягнення публічного інтересу [6].